

sorolt – és talán még tovább szaporítható – kisebb-nagyobb ellentmondások nem homályosíthatják el a kötet nagyszámú és nehezen elvitatható erőnyeit. Ha a közeljövőben nem köszönt be a humán tudományosság vaskora, okkal feltételezhető: Lengyel András meglátásai inspiráló hatást gyakorolnak majd – többek között – a nehézkesen előrehaladó Ignotus-kutatásra, illetve – azzal szoros egységben – elősegít(het)ik A Hét és a Nyugat közötti sajtó- és eszmetörténeti összefüggések feltárását is. (Ismeretes, hogy Ignotus Hugó mindkét folyóiratnak és szellemi műhelynek meghatározó személyisége volt.) Friss impulzusokat ad(hat)nak azoknak az – egyelőre még képlékeny – irodalomtörténeti törekvéseknek, amelyek a Tömörkény-oeuvre pozitív újraértékelésére irányulnak (és amelyekre égető szükség van, hiszen a neves szegedi író életműve – ha nem is helyi, de országos viszonylatban – a kánon peremére sodródott az utóbbi évtizedekben). Biztos filológiai támaszt nyújthatnak a pszichoanalitikus iskola – hagyományosan Ferenczi Sándor nevével fémjelzett – korai magyarországi recepciójával kapcsolatos közhelyek művelődés- és tudománytörténeti alapú revíziójához – és így tovább.

Aligha vitatható, hogy az *Irodalom és modernizáció...* mögött példaértékű tudományos teljesítmény áll, amelynek volumene még akkor is csodálkozásra készítet, ha tudjuk: a szerző hosszabb idő óta nem egyedül, hanem filológus munkatársak bevonásával végzi el empirikus kutatásai jelentős részét. A kötetet az utóbbi évek legizgalmasabb, legsokszínűbb magyar irodalom-, eszme- és mentalitástörténeti tárgyú munkái között kell számon tartani. Éppen ezért sajnálatos, hogy olvashatóságát („fogyaszthatóságát”) technikai értelemben egy alapvető tipográfiai hiba – a betűk apró mérete s a szövegvégéből fakadó túlzásúfoltsága – jelentősen korlátozza.

MAGYAR PAVILON